

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE VYUŽÍVAJÍCÍ KVALITATIVNÍ METODOLOGII

CÍL Cílem bakalářské práce využívající kvalitativní metodologii je popsat vnímání nějakého jevu perspektivou určité skupiny (případně určitých skupin) osob.

STRUKTURA PRÁCE Struktura textu je logická, u každé z kapitol diplomant(ka) vysvětluje, proč byla do textu zasazena a jak souvisí s cílem práce. Text je členěn na kapitoly a podkapitoly nejvýše do třetího řádu (1.1.1).

ÚVOD

1. Zdůvodnění volby výzkumného problému, tj. jasně vysvětlit, s oporou o odborné empirické zdroje, proč je téma vhodné k řešení.
2. Jasně popsaná a cílem zdůvodněná struktura jednotlivých kapitol.

TEORETICKÁ ČÁST

Diploman(ka) musí s oporou o kvalitní zdroje (tedy typicky časopisecké studie v recenzovaných časopisech či monografie renomovaných autorů) vymezit všechny pojmy, s nimiž pracuje. Významnou součástí teoretické části je rešerše výzkumné literatury na dané téma. Minimální počet je šest empirických studií na dané či příbuzné téma, s jejichž výsledky diplomant(ka) analyticky pracuje. Výborné práce tento počet významně překračují. Nejméně tři zdroje použité v teoretické části práce musí být cizojazyčné.

Diplomant(ka) nejen shromažďuje odborné zdroje a syntetizuje z nich informace, ale aktivně textem čtenáře provází. Například poukazuje na souvislosti, vysvětluje, v čem jsou konkrétní zjištění zajímavá, porovnává různé zdroje. Z textu by na každém místě mělo být patrné, kde končí parafráze literatury a kde začíná komentář diplomanta (diplomantky).

Ve **Shrnutí teoretické části** by diplomant(ka) měl(a) být schopen (schopna) identifikovat to, co ještě nebylo vyzkoumáno, případně co by bylo vhodné zjistit a vysvětlit, a jak toto místo pomůže zaplnit jeho/její vlastní výzkum.

METODOLOGIE

Tato kapitola má závaznou strukturu, která obsahuje následující:

1. výzkumný problém,
2. výzkumné otázky,
3. metody sběru dat,
4. podrobný popis vzorku,
5. vstup do terénu a průběh sběru dat,
6. analytické postupy,
7. etické aspekty.

V metodologické kapitole je očekávána práce se základní metodologickou literaturou, na základě které diplomant(ka) zdůvodňuje své postupy. Vyžadují se nejméně tři použité metodologické zdroje.

Výzkumný problém musí reagovat na nějakou mezeru v dosavadním poznání. Nejde tedy o popisně formulované téma, ale o něco problematického, neznámého a zajímavého.

Za vhodné **metody sběru dat** jsou považovány: rozhovory, pozorování, analýza textů, analýza veřejně dostupných videozáznamů.

Minimální datový materiál je vymezen následovně:

- 8 rozhovorů o minimální délce 30 minut, nebo
- *focus groups* či párové rozhovory o celkové délce 240 minut, nebo
- 8 hodin zaměřeného pozorování zaznamenaných minimálně formou hustých terénních poznámek, nebo
- 40 stran textových dokumentů (žákovské práce, dětská literatura, odborné i popularizační časopisy, strategické dokumenty, učebnice, didaktické materiály, diskusní fóra), nebo
- 12 hodin přepsaných veřejně dostupných videozáznamů.

V případě kombinace metod sběru dat je možné po dohodě s vedoucím diplomové práce adekvátně upravit rozsah dat získaných jednotlivými metodami.

Předpokládá se využití **tematické analýzy**, které směřuje k popisným odpovědím na výzkumné otázky. Je možné využít i otevřené kódování a kategorizaci.

EMPIRICKÁ ČÁST

Empirická část stojí na datech, která jsou sama o sobě kvalitní a zajímavá. Na základě dat diplomant(ka) formuluje nové smysluplné nálezy, doloží je vhodně vybranými datovými fragmenty, které alespoň na některých místech doplňuje interpretací. Empirická část končí shrnutím.

DISKUZE

Diskuze není závazná. Práce aspirující na výborné hodnocení by ji obsahovat měly, a to v podobě porovnání (ideálně diskutování) vlastních nálezů diplomanta (diplomantky) s dosavadní literaturou.

ZÁVĚR

1. Rekapitulace cílů práce.
2. Shrnutí toho, zda a jak bylo cílů dosaženo.
3. Vyzdvižení toho, co nového práce přinesla oproti dosavadnímu stavu poznání.
4. Reflexe limitů práce a možnosti dalšího rozvoje tématu.

PŘÍLOHY

1. Výzkumný nástroj (např. struktura rozhovoru, pozorovací arch atp.).
2. Doklad datového materiálu, tedy např. přepis jednoho rozhovoru, jeden pozorovací záznam, jeden textový dokument či přepis analyzované videonahrávky.

Vedoucí práce musí v průběhu konzultací dostat k nahlédnutí a posouzení kompletní datový materiál, který diplomant(ka) analyzuje. Diplomant(ka) může být v posudku vyzván(a), aby kompletní datový materiál předložil(a) u obhajoby.

FORMÁLNÍ POŽADAVKY

JAZYKOVÁ SPRÁVNOST

Text důsledně dodržuje platná pravidla pravopisu.

FORMÁTOVÁNÍ

Doporučeno je využít pro formátování práce univerzitní šablony. Závazné je použití aktuální normy APA v citování zdrojů, ostatní formální náležitosti (formát nadpisů, tabulek atp.) vycházejí z univerzitní šablony.

DOPORUČENÝ ROZSAH

Doporučený rozsah je přibližně 70 tisíc znaků bez obsahu, seznamu literatury a příloh.

Pro inspiraci je možné nahlédnout do následujících textů s tím, že každý má jinou velmi silnou stránku.

Lenka Látová: Podvádění v době online výuky očima učitelů na gymnáziích

Představuje příklad bakalářské práce s jednoduchým designem založeném na rozhovorech s učiteli. Tato data jsou však dobře konceptuálně vytěžena, práce ústí ve funkční kategorizaci učitelů, po jednotlivých výpovědích autorka nabízí zajímavé interpretace.

Anna Sádecká: Pohled pedagogů a asistentů pedagoga na jejich vzájemnou spolupráci při společném vzdělávání v MŠ

Práce staví také na rozhovorech, ale se dvěma typy aktérů – učitelkami a asistentkami. Velmi jednoduchá analýza (převyprávění), ale ústící v silné a zajímavé nálezy (bezradnost, bezcílnost a absence komunikace).

Jakub Vlček: Utváření vrstevnických vztahů při přechodu ze základního na střední stupeň vzdělávání

Dobrá konkretizace peer vztahů na období tranzice ZŠ-SŠ. Promyšlený design. Autor prováděl výzkum v jedné středoškolské třídě, do níž vstoupil na začátku školního roku v prvním ročníku. Distribuoval sociometrický dotazník, na základě dat z něj si vybral šest žáků s různým postavením ve třídě a s každým z nich realizoval s časovým odstupem dva rozhovory.